Székesfehérvár, 1905. XII. évfolyam, 85. szám. Csütörtök, julius 26.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katholikusok törekvéseinek előmozditására „Fejérmegyei Napló“ cim alatt létesitett új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak: 1 évre 12 kor., ½ évre 6 kor., ¼ évre 3 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

Megsemmisités folytatásokban.

(*) Mi légyen az adó? A polgárok törvényszabta hozzájárulása az állam kormányzatához. Az adót törvényhozás állapitja meg, beszedésére a törvényhozás felhatalmazása szükséges. Ha nincs felhatalmazás, nincsen adókivetés, tehát nincs adó sem. Önkéntes adóról szó sem lehet, hiszen az adó mértékét, összegét alkotmányos uton állapitják meg. Szó lehet legfeljebb az adóban való elszámolásra történő befizetésekről, e befizetések azonban épen rendeltetésüknél fogva, vagyis amivel az állam kormányozásához járulást képeznek, el nem különithetők a kivetett adóktól. Ha pedig a törvényes adókra nincs joga a kormánynak, sőt a törvényhozás azoktól egyenesen eltiltotta, világos, hogy az adószámlára történő befizetéseknek másnemű jogitermészetet senki sem adhat. Legkevésbbé egy kormány, mely maga sem áll a törvény és alkotmány alapján.

A nemzet adómegtagadási joga, egyike az alkotmány biztositékainak. Aki ezt játsza ki és ennek az alkotmányos felhatalmazás nélkül alakult kormánynak fenmaradásához anyagi eszközöket nyujt, maga is vétkezik. És ha akadnak ilyen önkéntes adófizetők, kell törvénynek is lennie s ha nincs, kell törvényt hozni, hogy büntettesenek azok is, kik az alkotmány sérelmével alakult kormányt tentartják. Az állam pénzügyi csődjével való fenyegetés, ha a nemzet ellen forditják azt, alaptalan. Nem a kaliczió akadályozta meg a törvényes kormány alakulását. Felülről akadályozták azt meg és igy minden felelősség a király tanácsosaira ésnem a koalicióra nehezedik. Tisza István gróf ajánlotta Fejervary Géza bárót, vele állapitották meg a jelenlegi kormány ügyvezetői munkakörét, tehát a felelősség Tisza grófra nehezedik első sorban, második sorban a korona viselőjére, illetve az ő cselekedeteért felelős miniszterekre, kik saját ügyükben birák ugy sem lehetven, ezért a megsemmisitő határozatot törvényesnek maguk sem állithatják.

A törvényességnek birája csak a törvényes kormány lehet. E megsemmisiteseknek birája végső forumon ugyis az országgyülés leszen. Fejérváry báró csupán tüneti listáját szaporitja, de törvénytelen kormányzatához eszközöket alig fog szerezni. A törvényhatóságoknak közgyülésen kell határozniok és felirniok a törvényhozáshoz . . . melyet Fejérváry báró maga napoltatott el. Mindenesetre kényelmes módja az elkerülhetetlen felelősségre vonatásnak. De hogy alkotmányos országban ez a mód járna, azt tisztelettel tagadjuk.

A kormány rendelkezései fölött végső forumon a törvényhozás lévén illetékes az itéletre, a törvényhatóságoknál alig okozhat fejtörést a megsemmisités. Önkéntes adófizetők sem igen akadnak egyebütt, csupán Budapesten, másutt az állami adóhivatalokba fizetnek, akik fizetnek. Az is meggondolandó, hogy az állami adóhivatalok a központi kormány kezelésében allván, az alkotmanyos ellenőrzés alól elvonhatók s ha a törvényhozást a kormány elnapoltatja, azok a meg nem szavazottadókat felveszik átisszolgáltatják. Mint hogy az alkotmányos ellenőrzés a törvényhozásra van épitve, ezért kettősen esik a mérlegbe, a kormánynak az országgyülést elnapoltató rendelkezése. És ha valamikor helyreáll az alkotmányos rend, nem utolsó gondja leszen a törvényhozásnak, hogy megakadályozza a kormánynak ilyetén birtokba vételét, ahogyan Fejérváry bárőék birtokba helyezkedtek . . hogy megsemmisithessék a törvényes alapon hozott határozatokat.

Az utosó szót nem a kormány mondta ki. A megsemmisitéssel ujabb bonyodalmakat idézett azonban fel, mert a törvényhatóságok nem fognak engedelmeskedni. S mi lesz akkor a békéltető kormánynyal? Szembe száll a nemzettel? Az elnapolt országgyülés hat hét mulva összejön. Mi lesz akkor? S mi történik addig, ha a tör-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Álmatlan éjjek.

Beteg vagy és gondoktól, bánatok sulya alatt roskadozó.

A nappalt átküzdöd valahogy; ha körüled nincs élő leny, oda ülsz az ablakhoz és elnézed az embereket, a kikhez semmi közöd, a kik nem végeznek semmiféle figyelemreméltó dolgot, mégis érdekelnek, megis elnézed őket.

Az udvaron kis csitri szolgáló leány dalolgat, mialatt néhány darab ruhát tereget ki. Semmi közöd hozzá s nem is érdekel, e perczben azonban ő képviseli reád nézve az egész világot s tevése-vevése az egész világ egyetlen akciója, a melyet láthatsz és szemügyre vehetsz. A szél elkap egy-egy rongyot s te erdeklődve szemléled, hogy szalad utána s hogy keriti hatalmába ujra. Milyen érdekes működés! Vajjon nem mocskolódott el az a rongy, nem dorgálják meg érte a kis leányt? Érdekes probléma valóban, mikor más mindentől el vagy zárva.

Lassan alkonyodni kezd; egy ideig lapozgatsz valami könyvben, reménykedel, hogy mire az éj leteriti legsürübb fátyolát és hinti, hinti a világba, az emberek közé a szemet lezáró makot, jut belőle néked is. Ugy, ugy, álmodol valami édeset, vagy akár nem is édes álmot, csak legalább elaludnál. Néhány perc mulva bizonyára ugy lesz az!

Bohó reménykedés! Egy-két óra letelik s te mégis unottan hánykodol magányos ágyadon! Kifogsz — ugy-e bár? — az éjjel és cselekhez folyamodol. Ugy, a mint gyerekkorodban szoktad volt tenni, elmondod az egyszeregyet, tengernyi számot összeadsz, kivonsz, szorozol és osztasz. Hazug mind a négy alapmüvelete a számtannak: elfáradsz és mégsem alszol el.

Aztán a magasabb fajta müveletekhez látsz. Hányadok, gyökök végtelen számok és egyéb arisztokratikusabb formák következnek. Mit sem ér, az állam még nagyobb arisztokrata: elkerüli a kis hónapos szobát, unottan maradsz.

Más fortélyok sem segitenek, de e helyett kétszerte fáj a test, kétszerte sajdul a lélek sebe. Megjelenik a nagy gond, az a nagy bu, a mely naphosszat üldözött és most, hogy ily mozdulatlanul találtatott, skorpiókmokkal érezteti veled hatalmát.

Szeretett alakok, a kik meggyülöltek, gyülöltebbek, a kik boszut akarnak állni, mint itt lengenek a fekhelyed felett és szinte tolakodnak gyötrelmeden, a mint fohászkodol, a mint könyet hullatsz.

Avagy nincsen az embernek hatalmas akarata? Nem szellemidéző minden ember a maga körébe? Ugy van ugy, a rég multnak kedves emlékei, szeretett, drága lények, szaljatok elém és üzzétek, oh, üzzétek el az üldöző réméket!

Szegény tehetetlenül fekvő te!

Megjelennek az emlékek és azt mondják, hogy elfoszlottak a te ifjuságoddal!

Megjelennek a szeretettek, de hiszen nem hagyhatja el fehér halotti leplét ez itten, nem takarja el homlokának vérző sebét amaz, vagy a mi még fájdalmasabb, szelid bocsánottal ajkukon lengenek körül s édes, jó anyád, ő is sirva, borul reád, ő is szán, ő sem lehet márvigasztalásodra.

Csak az jut eszedbe, a mi fáj, a mi bántó s bár álom nem jő szemedre, a szivedet valami zsongitó érzés ragadja meg; s te ugy szeretnéd, ha ez lenne már a szabaditó halál! A halál, — vagyis a hosszu éj örök virradása!

Csak fekszel, csak tépelődöl tovább s közbe-közbe mégis akad egy jó barátod. A szomszéd szobában valami óra jelzi éles csöngéssel az idő rohamos haladását. Rohanó idő és mégis oly hosszu, oly igen lassu! Az óra üt és jelzi hűségesen, hogy ime, most van tiz, — most van tizenegy, — aztán tizekét óra, — utána a maga rendje-módja szerint egy, kettő, három, négy . . . Már is ennyi? Pedig előbb azt hitted, hogy már talán sohasem lesz ennyi óra!

És habár a beteg, a bánatos ember éjjele kinos és álmatlan, mégis tele van tanulsággal, tele sejtelmes költészettel!

Hallod, hallod a szél vadult zokogását?

Általad kezd éjjeled tartalmassá válni.

Honnan jő? Hová siet? Talán egy-egy hulló csillag után száguld, melynek ragyogásáról azt hitte, hogy örökké való? Most pedig győzze utólerni, győzze eléggé siratni, mikor már hulló csillag lett belőle! Sirhatsz te, zughatsz te és tombolhatsz az után, a mi egyszer kialudni, halni, veszni indult.

Mért kopogtatja zugó vihar ajtódat, ablakodat, mikor ide — senkinek sem szabad belépni? Vagy hallod az utcát?

Mai lapunk 4 oldal.

00000086

vényhatóságok nem engedelmeskednek, pedig nem fognak engedelmeskedni. Azt hiszik, hogy az augusztusi fegyvergyakorlatra behivott tartalékosokkal fogják megszállatni a vármegyéket, kieröltetni az adófizetéseket — a salus reipublicae alapján?

Minden lépéssel az alkotmányos utról tér el a kormány, ujabb bonyodalmakat idéz föl, ujabb bünöket idéz föl, melyekért mindig sulyosabb leszen a felelősség, mert a felelősségre vonatást a kormány el nem kerülheti. Még a király kegyelmezési joga sem terjed ki az elitélt miniszterekre. A Fejérváry-kormány a végzetnek, az itéletnek megy elébe *(Magyar Állam.)*

UJDONSÁGOK.

— **Gróf Zichy Nándorné ünneplése.** A nagy jótékonysággal szemben a nemes szivek hálája nyilatkozott meg f. hó 22-én Dunaadonyban, a midőn a szt. Vincéről nevezett apácák vezetése alatt levő zárda növendékei meghatóan szép névnapi önnepélyt rendeztek a jótékonyságban szinte utolérhetlen, közszeretetben álló „kegyelmes asszony", *Zichy* Nándorné grófné tiszteletére. A zárda kényelmes, tágas diszterme ez alkalommal meglehetősen szüknek bizonyult, annyira igénybe vette Adony közönsége. Egy kedves megnyitó ének után emelkedett hangu üdvözlő beszédben rótta le az ünnepi szónok a szeretet, a hála adóját. Nagy hatást keltettek az ünnepély egyéb pontjai: Egy 6 felvonásos dráma, „A falusi póstáskisasszony kulturmissziója" stb. Minden pontja fényesen sikerült a családias jellegü ünnepélynek. Mikor a gyermeksereg egy-egy programmpont végeztével, majd az ünnepély zárószavai után letkesen éltette a jó „kegyelmes asszonyt", a jelenvolt felnőttek is lelkesen csatlakoztak e megható óvációhoz s az ünnepi diszt öltö disztermet a szó szoros értelmében a szeretet, a tisztelet őszinte, igaz megnyilatkozása töltötte be. A szép ünnepély után, mely mintegy harmadfél óráig tartott, az ünneplő közönség bizonyára egy szivből fakadó, közös fohásszal távozott: Tartsa meg Isten még igen sokáig a nemesszivü, áldozatkész „kegyelmes asszonyt!"

— **Szervezett alkotmányvédelem.** A vezérlő bizottság részéről, a nemzeti küzdelem egyöntetüségét szervező albizottság ma délután öt órakor tartotta meg első érdemleges ülését az országgyülési 48 as pártkör külön termében. A bizottság tagjai Gulner Gyula volt belügyi államtitkár, elnök, Hadik János gróf, Eötvös Károly, Polónyi Géza és Hammersberg László. Az ülésen, mely teljesen bizalmas jellegü, a megyék eddig beérkezett panaszait tárgyalja, s a törvényhatóságoknak tanácsokat, szakszerü utasitásokat ad. Ezenkivül a bizottság kötelessége lesz egy tervezetet kidolgozni a passziv ellentállásnak országos egyöntetüségéről. Az erre vonatkozó javaslatot a vezérlő-bizottság legközelebbi ülésén, valószinüleg a jövő hét folyamán fogja tárgyalás alá venni.

- **Szögyény-Marich nagykövet nyaralása.** *Szögyény-Maric* László berlini nagykövet szabadságának megkezdését augusztus 18-ika utánra halasztotta, hogy részt vehessen azon az udvari ebéden, amelyet *Vilmos* császár ezen a napon Wilhelmshoheben *Ferenc József* király születésnapja alkalmából fog adni. A szabadságidő nagyrészét, mint értesülünk, a nagykövet csóori birtokán családja körében fogja tölteni.

— **Áthelyezés.** Kiss József járásbirósági joggyakornok hasonló minőségben Ocsáról Székesfehérvárra helyeztetett át.

— **Iskolaszéki ülés.** A városi iskolaszék ma délelőtt 11 órakor ülést tartott, az ujonnan választott elnök, dr Czapáry László ciszt. rendi tanár elnöklete mellett. Az ülés elején az ujonan megválasztott tagok közül dr. Kövessy István letette a hivatali esküt. Az ülésen jelen voltak: Matskássy Rózsa polg. isk. igazgató, Szirbek József el. isk. igazgató, Pausch Rafael iparisk. igazgató, továbbá: Tóth Artur, Miklós Géza, Fittler Béla, Farkasdy Dezső, dr. Kövessy István, dr. Fanta Adolf, dr. Bierbauer Viktor, Tamás Vilmos, Szepessy Géza, Hübner Károly, dr. Eisenbarth Károly.

Alföldi Lipót a polg. leányiskolai takarékpénztár kezelője bejelenti, hogy Steiner Gizella tanuló szülői, az év végen 9 koronát követeltek a postatakarektól, holott a leány csak 1 koronát helyezett el a pénztárban, a többit pedig valószinüleg elköltötte. Az iskolaszék szigoru vizsgálatot rendelt el az ügyben, egyben pedig jóváhagyta Matskássy igazgatónő ama intézkedését, hogy átirt a kir. tanfelügyelőhöz, miszerint Steiner Gizellától a javitóvizsgálati engedély megvonassék. Ez ügyből kifolyólag kimondotta az iskolaszék, hogy az iskolai takarékpénztárakat beszünteti, miután azok ma már ugy sem szolgálják azt a célt, — t. i. a tanulók takarékosságát — amelyért tulajdonképpen alapitva lettek.

Pékné Krasznapolszky Ida polg. leányiskolai tanitónő köszönetet mond az iskolaszéknek szabadságoltatásáért és bejelenti, hogy az iskolátoli távolléte alatt Fülöp Jolán képesitett polg. iskolai tanitónő fogja helyettesiteni.

A polgári iskolánál szükséges nyomtatványok elkészitésére a Számmer és Csitáry könyvnyomdák nyujtottak be pályázatot. A szállitást a Számmer cég nyerte el, kinek ajánlata 50 koronával olcsóbb.

Szirbek József el. iskolai igazgató, iskolaszéki előadó beterjeszti a tanitók fizetés rendezéséről szoló javaslatát, amely szerint a tanitók fizetése emelkednék ugyan, de a felmerülő többlet fedezetet találna abban, hogy az eddigi 8 korpótlék helyett csak hat lenne. Az idősebb tanitók közül és többen, ugymint Sváb Kálmán, Cseszneк János, Vida Dezső, Ovári Vargha Dániel nyugalomba vonulnának a fizetésrendezés esetén és miután nyugdijukat ugysem a város fizeti, itt is csak megtakaritás lenne, mert a fiatalabb tanitók alkalmazása kevesebb fizetéssel jár. Többek hozzászólása után a fizetés rendezési tervezetet a bizottság a magáévá tette és elfogadásra fogja ajánlani a közgyülésnek.

Az ülés déli 12 órakor ért véget.

Tekintetes szocialista urak. Egyik dunántuli községben külső ösztönzésre szocialistagyülést akartak tartani. A főszolgabiró a gyülést betiltotta. Ennek dacára a falubeliek elküldtek a Népszavához egy harmadosztályu jegy ára fejében bizonyos összeget, azzal, hogy a központ szónokot küldjön s ez „hozzon olyan törvényt, hogy a gyülést megtarthassák." A válasz rövid volt s a parasztokat szerfölött meglepte. A Népszava ebben értesiti az érdekelteket, hogy *„szónok nem megy, harmadik osztályon nem szokunk utazni."* No hát az bizonyos, hogy az illető községben ezzel befagyott a szociális izgatás. Magukra vessen a derék nyáj, mert hogy elég tapintatlanul feltételezte a „vezérekről" a szörnyü sülyedést. Harmadik osztályon, fapadon, kérges tenyerü, izzadó munkások között egy szocialista szónok! Hát nem hallatlan föltevés ez! Tanulság az, amit ime tudtul adunk a jámbor videknek: hogy aki szocialdemokrata szózatot kiván hallani, ne mulaszsza el a szonokért szalonkocsit küldeni.

A póttartalékosok behivása. Mint jelentik, a honvédelmi minisztériumban csakugyan dolgoznak a behivó-levelek elkészitésén, amelyeket egyenesen a központból küldenek *posta utján* az ország póttartalékosaihoz, akiket *tényleges szolgálattételre* rendelnek be. A behivók szétküldését e hét végére tervezik.

Feltört persely. Az erkölcseiben teljesen megromlott nép megmételyezett lelkéből kihalt már a kegyeletes tárgyak iránti tiszteletérzés is. Erre vall az az eset is, mely főleg a szöllőhegyi lakosokat háboritotta fel. Az u. n. turós-zsákban levő Mária-szobor talapzatánál levő perselyt vasárnap feltörték s a jótékony célra adott filléreket ellopták. A persely tartalma mintegy 10-12 korona lehetett. A rendőrségnél az esetről jelentést tettek, azonban a gaz betörő nyomára jönni eddig nem sikerült. Takarja bár az ismeretlenség homálya az elvetemült tettest, bünének büntetését érezni fogja lelkiismeretének furdalásában holtáig.

- **Jégverés.** Kedden este rekkenő hőség után gyors egymásutánban tornyosultak a fellegek s ugy 10 óra tájban megeredtek az egek csatornái. A hatalmas nyári zápor veszedelmet is rejtett magában, amennyiben jéggel jött. Városunk belterületén a jég vajmi keveset ártott, mert sok esővel jött; a szőlőhegyen azonban már tetemes károkat okozott s ahol ez a jégeső végighaladt, a termésnek mintegy 20 %-át pusztitotta el. A vármegye több községéből is kaptunk hasonló hirt, sőt van olyan hely, ahol a termést majdnem teljes egészében tette tönkre a jégverés.

Valami zaj ugy hallik, mintha fegyver dörrenése volna. Ez is olyan csillagról beszél, a mely le akar hullni?

Aztán valami kósza vonat füttyent nagyot.

Kósza vonat? Van is ilyen! Szabályosan indul el a maga percében s percre ér oda szabályosan, a hová mennie kell. Mit törődik a számitással, melyet nyereségre, vagy veszteségre visz, mit a gyászszal, mely temetni indul, mit a válással, melynek a könyázott fehér kendő még utána lobog és mit azzal a sok mindenfélével, mely az emberi szivekben harcol. Podgyász az, a melyért nem kell fizetni a gőzkocsi szikrazóporával, gomolygó füstjével csak robog, robog tovább a maga vasvonalán!

Én is mennék! Engem is vihetne! Csak tudnám hová, csak tudnam kihez, a ki várna reám!

Ennek is vége szakad, — de hallod aztán az utcát? A folytonos, a szünni nem akaró lépéseket, melyekről ugy látszik, hogy megállapodnak az ablakod előtt és aztán sietnek tova el, de ismétlődnek folyton és szakadatlanul . . . Mennek örömre, bura, bünre, élvezetek vagy kötelességek után . . . Egynek sincs köze hozzád, egynek sem célja, hogy szavadat hallja, egy mosolygásodat vágyja, egy ölelésedet epedje!

Mennek, mennek ütemszerüen tovább, mindig csak tovább s ha van az emberek között olyan, a kit elhagyatottsága, négy fal közé nem zárható kétségbeesése, csalódások, veszteségek üznek tétova és céltalan utra; ha van, a kit megvigasztalna egy érező, egy épen ugy szenvedő embertárs megnyilatkozása, támogató keze: oh, az kétszerte szerencsétlen, hogy nem sejti, mily vihar dul e keskeny kis fal mögött!

Hallod, hallod? Talán megállapodnak a lépések és egy kéz megzörgeti ablakodat, rokonérzés irgalmát, alamizsnáját kérve!

Balga vágyakodás! Fetrengj csak tovább a szenvedések ágyán és ne remélj többe soha, senkitől, semmit!

Hanem az óra öt órát jelent s hasadozni kezd az égbolt kárpitja.

Felgördül a hajnal és a nappal függönye s a szinen megjelennek az élet tragédiájának hősei: vagy csak azok is, a kik benne nem egyebek, mint katonaság, népség!

Hatha épen ök, dacára nyilatkozni, kifejezni képtelen, szintelen alakjuknak, csak oly tragédiai nagyságok, mint a kik beszélni tudnak, vagy — oh szörnyü sors! — megyszólalni kénytelenek!

Megjelenik a nagy személyzet, megélénkül a szin, fény és árny, nagyság és kicsinység, jó és rossz mind összevegyülnek és folytatják, a mit az éj félbeszakitott.

Föl a kórágyról, ki a szabadba, folytasd a szerepedet, végezd sulyos munkádat te is, mert el kell játszanod a tömegek millióinak szinjátékában a magad szerepét és végig kell küzdened a nappal rettenetes küzdelmét — és senki sem törődik azzal, hogy ismét leszáll az éjjel, hogy neked, csak neked nem nyujt pihenést, hogy csupán a te számodra nem ad álmot!

Ébred a hajnal, — vége egy álmatlan éjnek.

Gasparone.

— **A szabadkai iparoskongresszusra,** mely iránt városunkban is mutatkozik némi érdeklődés, a jelentkezés már folyamatban van s augusztus hó 15-én befejezést is nyer. Tekintettel arra, hogy a kongresszus szeptember hó 8. 9 és 10-én lesz, a hozandó fontos határozatok végrehajtásá ettől a törvénytelen jegyben született, felülről s alulról egyaránt nagy bizalmatlansággal fogadott kormánytól alig lehet remélni. Épen azért, de meg azért is, mert majdnem az összes hazai ipartestületek bizalmatlansági nyilatkozattal álltak elő a többek közt a helybeli ipartestület hazafias elöljárósága is felirattal fordult *Kossuth* Ferenchez, mint a vezérlő bizottság elnökéhez, hogy a kormánnyal szemben minden lehető akciot fejtsen ki: nem volna tehát célravezető dolog a kongresszusnak ehhez a kormányhoz fordulni. Épen ezért máris mozgalom indult meg országszerte, hogy a zalaegerszegi ipartestület példáját követve azzal a kéréssel fordulnak az ipartestületek a kongresszust előkészitő bizottsághoz, hogy alkotmányos és törvényes kormányzat elérkeztéig, tehát egyelőre bizonytalan időre a kongresszus elhalasztassék. A székesfehérvári ipartestület elöljárósági tagjai közül már néhányan megbarátkoztak ezen eszmével s igy valószinü, hogy a közel napokban tartandó ülésen a székesfehérvári ipartestület is a kongresszus elhalasztását fogja kérelmezni. Szerintünk ez teljesen helyes eljárás. Válságos időket élünk, amidőn minden irányban meg kell nyilatkozni annak a bizalmatlanságnak, melylyel az alkotmányunk sérelmén faradozó törvénytelen kormány müködését aggódva látjuk.

A bölcs orosz biró. Még Oroszországban is vannak igazságos birák, amint ezt az az eset, melyről egy krakói lap számot ad, ékesszólóan bizonyitja. Apraxin kereskedőnek fontos pőre volt Bobrykin kereskedővel. A biró Apraxinnak a legjobb barátja volt, az igazság is az ő részén állott, igy semmi kétség nem volt az iránt, hogy az itélet neki szerez elégtételt. Képzelhető volt a meglepetése, mikor elmarasztalták. Kétségbeesetten futott a barátjához, aki nagy csomó pénzt mutatott neki:

— Ezt az ellenfeled ajandékozta nekem! mondta.

— Hogyan! — kiáltott az elmarasztalt jóbarát megvetéssel — te pénzt vettel el igaz és őszinte barátod elárulására?

— Te szamár! — mondta a biró — ha én elutasitom az ajándékot s a te javadra itélek, ugy ellenfeled a felebbezési tanácsot vesztegeti meg a pénzzel s te maradsz alul. Itt van hát a pénz s vesztegesd meg a másodfoku biróságot. Igy aztán költség nélkül győzni fogsz.

Igy beszélt a bölcs és igazságos orosz biró.

Köszönet nyilvánitás. Mindazok, kik felejthetetlen jó feleségem, illetőleg drága anyánk elhunyta alkalmával részvétüket kifejezni, vagy a temetésen megjelenni kegyesek voltak, fogadják ez uton is hálás köszönetünket. *Bélák András és családja.*

— **Balatoni ünnepség Siófokon.** Jókai Mór emlékének áldozva, a Siófokon nyaraló közönség soraiból egy lelkes rendező bizottság alakult, mely szombaton, e hó 29-én nagyszabásu balatoni ünnepélyt rendez, melynek tiszta jövedelméből Jókai Mór siófoki nyaralását megörökitendő, emléket fognak állitani. Az e célból megalakult rendező bizottságban a székesfehérvári fiatalság több ágilis tagja szerepel. Az ünnepély, mely a „Hullámzó Balaton tetején" fog végbemenni, délután 6 órakor kezdődik. A rendezőség rendkivül érdekes szórakoztató és változatos műsorról gondoskodott. Kövessy Albert szintársulata előadást fog tartani a Balatonon felállitott nyilt szinpadon. A „Cigánybáró" operett első felvonása s egyéb apró magánjelenetek kerülnek szinre. Lesz szépségverseny, melyre 3 dij van kitüzve. A verseny sorsát szavazólapokkal döntik el. Este kivilágitott lampionos csónakverseny lesz, s a legszebben diszitett csónak dijat nyer. Utána a Balatonon Emmerling budapesti cég nagyszabásu tüzijátékot rendez. Végül 11 órakor táncestély lesz a nagyteremben. Az est folyamán vizen a székesfehérvári honvédzenekar hangversenyez és Jámbó társulatok szerenadot adnak. A parton pedig Balogh Károly budapesti cigányzenekara játszik. Belépő dij az esplanadera 1 kor., gyermekeknek 50 fill. A táncestélyre külön 1 korona. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepélyt vasárnap este tartják meg.

— **Arató ünnepek.** Az aratóünnepek az elmult évben is mindenhol azzal a meleg, séggel és kedélyességgel folytak le, ami leginkabb alkalmas annak a szociális célnak az elérésére, mely Darányi Ignác volt földmivelésügyi miniszternek, az arató ünnepek felujitójának az intenciója volt. Az Országos Nemzeti Szövetség és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a mult évben az irányban inditottak mozgalmat, hogy az aratóünnepeket szent István napján, a földmivelésnek Magyarországon való meghonositójának ünnepén rendezzék. Ennek a mozgalomnak Fejérmegyében tavaly is megvolt a kivánt hatása s azt hisszük, hogy földesuraink az idén is azon lesznek, hogy egy-egy szép arató-ünnepélylyel tegyék kedves emlékűvé a fárasztó aratás befejeztét.

— **A pékek sztrájkja.** Néhány péksegéd még mindig bizik a sztrájk eredményében, pedig a mesterek egyáltalán hallani sem akarnak a 25%-os béremelésről. A munka egyébként sehol sem szünetel s igy a segédek nyári szünete semminemü fennakadással sem jár. Itt-ott sztrájkon kivül álló segédek dolgoznak, két mester pedig: Csitkey és Lichtneckert teljesitették a segédek kérelmét s igy náluk zavartalanul folyik a munka. Reméljük, hogy a hét folyamán péksegédeink is megfontolják a dolgot s megtalálják kölcsönösen a közeledési pontot a mesterekkel egyetemben.

Szabadlábra helyezett csalók. Megirtuk, hogy Gondi Ferencet és nejét továbbá leányukat és ennek férjét Molnár Jánost a rendőrségtől átkisérték a kir. ügyészség fogházába. A csaló bandát, amely a bankópres ismert meséjét használta fel a hiszékeny emberek megtévesztésére, Siposs Sándor kir. törvényszéki vizsgálóbiró helyettese nyomban kihallgatta őket. A kihallgatás eredménye az lett, hogy Gondi Ferencnét és Molnár Jánosnét szabadlábra helyezték, holott ők is részesek voltak a csalásokban, mint ezt a rendőri nyomozás megállapitotta. A szabadlábra helyezésen annál inkább is csodálkozunk, mert a banda ellen nap-nap után érkeznek ujabb feljelentések a rendőrséghez.

Radosztaék dolgoznak. A hirhedt Radoszta fiuk, kik valamikor Székesfehérvárt is boldogitották, miután idevalók, nem is olyan hosszu szünet után ujból hallatnak magukról. Egyik fővárosi lapban olvassuk: Tegnap tetten érték Radoszta Jenő kovácssegédet, aki ékszert akart elzálogositani. Egy detektiv kérdőre vonta, de Radoszta nem tudta igazolni, hol szerezte az ékszert. Bevitték a rendőrségre, ahol megállapitották, hogy Radoszta Ferenc nevű bátyjával Debrecenben betört Szalay táblabiró lakásába és onnan több ezer korona értékü arany- és ezüstnemüt és értékpapirt elloptak. Radoszta Jenőt a rendőrség letartóztatta, a bátyját pedig keresi.

— **Névváltoztatás.** Steiner József isztiméri illetőségü, budapesti lakos valamint kiskoru gyermekei József, Anna és Imre vezetéknevüket belügyminiszteri engedélylyel „Simon"-ra változtatta.

— **Tilosban.** Antal Antal vásárteri vendéglős folyó hó 24-én délután öreghegyi szőlleje előtti térségen egy nyulat lőtt. A tilos időben történt vadászatnak két hegyőr volt tanuja, akik Antal Antalt feljelentették a rendőrségen. Az ügyet Kuti Fülöp rendőralkapitány vette kezébe, aki Antal Antal két okból fogja megbüntetni. Először, mert nincs vadászjegye, másodszor pedig mert tilos időben vadászott. A hogy Antal Antal fegyverét a fegyveradó alól is eltagadta, jövedéki kihágást képez és ez ügyben a pénzügyigazgatóság fog itélkezni, ahol a rendőrség már bejelentette az esetet. Antal Antal fegyverét elkobozták.

— **Biciklilopások.** Tegnap délután négy kerékpárlopás történt a városban. Márián Péter Rákóci-utcai füszerkereskedő kerékpárját Gázutca 4. szám alatti lakása elől vitték el. Egy 69-ik gyalogezredbeli tizedes bicikliján pedig a gyalogsági laktanya elől kerekezett el egy jól öltözött fiatalember. Ezenkivül még két más kerékkerékpárlopást jelentettek be a rendőrségen. A rendőrség azt hiszi, hogy valamely direkt ebben utazó fővárosi tolvajbanda szerencséltette városunkat. A nyomozás megindult, de ezideig semmi eredményre nem vezetett.

— **Állategészségügy a vármegyében.** Pusztavám községben a ragályos száj és körömfájás járványszerüleg fellépett. A hatóságok részéről a szükséges óvintézkedések megtétettek.

— **A Gregorián-tanfolyam.** Viszonválaszul ezen ügyben az alábbi sorokat vettük:

„Kniesz ur kifogástalan helyesirással, zamatos magyarsággal s éles logikával megirt viszonválaszát nagy lelkiörömmel olvastam, s gyönyörüséggel hallottam azokat a dicséreteket, amelyeket néhány uriember e mű meglepően könnyü érthetőségéről, magyaros szófüzéséről, remek mondatszerkezetéről és következtetéseiben csodálatos tökéletességéről igaz meggyőződéssel hangoztatott. Egyben végtelenül lehangolt K. ur azon végső kijelentése, hogy „minden további cikkezéstől tartózkodni fog." Ha e három szócska: „ebben az ügyben", szivem keservét meg nem enyhiti, kétségbe kellett volna esnem. Hogy a maradandó becsü sorok kellő méltatásban részesüljenek, szerény tehetségemhez mérten megvilágitani iparkodom a bennök rejlő mély bölcseséget és tiszteletreméltó igazságszeretetet. Igaz, hogy soraira olyan kéz ütötte rá a káin-jegyet, amelynek tulajdonosa magasabb helyen elhangzott vélemény szerint is azzal a meg becsülhetetlen tulajdonsággal bir, hogy beszámithatatlan s a mentők állandó felügyelete alatt áll, azonban K. ur zseniális gondolatainak egy-egy drágaköve mindenütt fel-felcsillámlik.

A szavakban rejlő gyanusitás nem egyéb alacsony rágalomnál, amit egy nagy adag bárgyuság füszerez. A cél az, hogy engem a reform ellenségeként tüntessen fel, aki „állásbeli kötelességem" dacára csak „gáncsolom a szent ügyet", ahelyett, hogy „terjeszteném." — Nagy bárgyuság kell ahhoz, olyan cikkeket idézni, amikben egy betüvel sem állitottam a reform értéktelenségét, hanem éppen ellenkezőleg annak szükséges voltáról beszéltem. Igaz, hogy sohasem szüntem meg a „tulzók"-at ostorozni és azt hangoztatni, hogy azok többet ártanak, mint használnak; de aki ezt ellenséges indulatnak minősiti, annak csak egy feleletem van: „Honni soit, qui mal ypense!"

Hogy a „bemutatkozott gregorián-mesterek" működésének káros hatásairól irt sorok mennyire igazak, annak fényes bizonyitékál egy oly fértiu elismerő szavaira hivatkozhatom, aki a reform érdekében már eddig is többet tett, mint amennyit mi egész életünkön át tehetünk. Ebben a cikkben Tornyai urról természetesen egy szó sem esett.

Egy remekül sikerült „per saltum" következtetés segitségével azt is kisüti K. ur felőlem, hogy „ellenkezésbe jutottam önmagammal," amikor „előitéletektől menten" kezdtem meg a kurzust, és a búcsúvacsorán mégis „túlzó apostolokról" beszéltem. Nos, uram, az ön becses koponyájában óriási fogalomzavar uralkodik. Mert hát ugyanilyen következtetéssel Bogisich Mihály v. püspök urat, a gregorián legbuzgóbb apostolát is „előitéletes"-nek kellene tartanunk, hiszen nyiltan hangoztatta: „Ő Szentsége irata oly váratlanul jött, hogy az egyházi köröket nemcsak meglepte, de nagy mértékben megdöbbentette!" Hát még milyen előitéletes lehet a „K. E. Zeneközlöny" azon cikkezője, aki igy ir: „Erőszakos reform veszedelmes, mert ellenállást, botrányt, zavargást idéz elő. Türelem, kitartó és számitó gyakorlati okosság többet ér a hatalmi parancsszónál."

Még csak egy anekdótát mondok el önnek. Nagy sebbel-lobbal állit be egy lábtyűművészgyakornok a trafikba, s „hölgyeket" kér. A trafikos humoros ur, azt kérdi, hogy „hányakat:" Ám az ifjonc nem jö zavarba, kivágja, hogy „most csak egyeket, máskor többeket." (Ön „több urnak felszólitása folytán" irja meg cikket, és nemde ugyancsak „több ur" felkérésére mond felköszöntőt is? Ugyan kérem, „hányak" voltak azok az urak? Mert én ugy tudom, hogy pl. a felköszöntőt a közbizalom Léh kartársunkra bizta!)

Végezetül csak annyit, hogy én még a kurzus előtt megvalósitottam a reformot azon határokig, ameddig nagyobb rázkódtatás nélkül módomban volt; de ezt elhallgattam volna, ha K. ur ismert szerénysége megnyilatkozásra nem készt. Székesfehérvár, 1905. julius 22. *Ketskés Elek.*"

— **Kifogott hulla.** Ercsi község határában a napokban egy 40—45 évesnek látszó férfi hulláját fogták ki a Dunából. Az illetőn uszó ruhán kivül semmi egyébb ruhadarab nem volt és igy minden kétséget kizárólag a fürdés áldozata. A halott barna körszakállas, erős izmos férfi, középtermetü. Kilétét ezideig nem sikerült megállapitani.

00000088

— **Jól kezdi.** Még sokra viheti Kovács István tíz éves fiu, akit mintegy hónappal ezelőtt az egyik ügyeletes rendőr hozott a városházára, miután a fiu már két nap óta a méntelep melletti rétségen tartózkodott. Kováts Pista oly szivrehatóan adta elő a sorsát a rendőrségen, hogy megesett rajta a szive bárkinek, aki hallotta. Elmondta, hogy apjával, Kovács Györgygyel Budapestről gyalogosan jöttek Székesfehérvárra, egész uton semmit sem ettek. Apja itt munkába akart állani és el is ment munkát keresni ő pedig eltévedt és nem tudta apját többé feltalálni. A fiut a rendőrségen felruházták és Csáder József rendőrségi kézbesitőhöz adták ellátásba. Miután a fiu kilétéről mégis csak kellett valami adatot szerezni, Kuti Fülöp rendőralkapitány lefotografáltatta és fényképét a rendőri lapokban közzétette. Igy tudódott ki azután a fiu kiléte. A nagyperkatai községi elöljáróság felismerte benne gyámoltját, akit Vargics István kisperkátai lakos földmivesnek adott volt ki tartásba, akitől azonban a kalandor természetü fiu már háromszor megszökött. A neve tényleg Kovács István, apja nincs, anyja Kovács Juli budapesti cseléd. A javithatatlan gyermeket, aki hazudozásaival a hatóságot enyvire képes volt félrevezetni, valamely javitóintézetbe helyezik el.

— **Tolvaj kocsis.** Horváth István 20 éves szemeteskocsis csak nemrég szabadult ki a helybeli kir. ügyészség fogházából, ahol a hirhedt Lukács familiával egyetemben elkövetett lopásaiért volt elcsukva. A börtön levegője ugylátszik nem változtatott Horváth lelkületén, mert alighogy kiszabadult, ujból bünbe esett. A Zichy ligetben Birkl János pékmester mindenesétől, Takáts Mihálytól, aki egy padon elaludt, ellopta cipőit. A Takács feljelentésére meginditott rendőri nyomozás folyamán csakhamar megkerült a tolvaj. Horváth Istvánt már átkisérték oda, ahonnan csak nemrég szabadult, a helybeli kir. ügyészség fogházába.

Kisebb plebániára gyakorlott gazdaasszony alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

— **Megrögzött tolvaj.** Hadnagy Mari cselédleány már egész sorozatát követte el a különböző lopásoknak. Tavaly egy büntetés előli félelmében, amikor Orbán Benőné Kossuth-utcai szatócsnét károsította meg, már a méregpohárral is megismerkedett, de felépült. Mintegy hónappal ezelőtt Kaiser Sándor szabótól lopott el egy csomó ruhanemüt, de a panaszos elállt megbüntetésétől és igy Hadnagy Marinak semmi baja sem lett. Ugy látszik ezen a szerencsés megmenekülésen felbuzdulva követte el legutolsó lopását Lilinger Györgyné rác-utcai lakosnő kárára, akitől annak záratlan szekrényéből 35 korona megtakaritott pénzet lopta el. A rendőrség Hadnagy Marit letartóztatta és vallatóra fogta. Annyit beismer a megrögzött tolvaj, hogy az ellopott pénz egy részét elvásárolta, másrészét pedig elásta, dehogy hol, ezt nem akarja megmondani. Tegnap fel is ültette a rendőrséget, mert jelentkezett Simon Sándor rendőralkapitánynál, hogy megakarja mutatni azt a helyet, ahol a pénz el van ásva. Simon rendőralkapitány rendeletéből egy rendőrbiztos és egy rendőr ki is mentek Hadnagy Marival a pótöllei határba, de ez itt ujból meggondolta a dolgot és nem vallott.

ÜZLETÁTHELYEZÉS. Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy épitési irodámat és ácstelepemet a Zöldfa-utcából a **Külső budai-ut 80. szám** alá, saját házamba **helyeztem át.** Midőn erről a nagyközönséget értesitem, egyuttal bátor vagyok kérni, hogy szives jóakaratában továbbra is megtartani és becses megbizásaival felkeresni sziveskedjék. A megbizásokat a legméltányosabb árak mellett teljesitem. Tiszteleltel: **Fábián István épitőmester, Székesfehérvár Budai-ut 80. szám.**

Bor eladás!

Kitünő, tisztán kezelt, öreghegyi boraimat a t. közönség figyelmébe ajánlom.

Ujbor . . . . . **28 kr.**
Ubor . . . . . **32 „**
Vörösbor . . . . **36 „**

literes zárt palackban.

Németh János,
Simor-utca (Buza-piac) 37. szám.

Ismét a sztrájk.

Sztrájk országszerte, sztrájk megyeszerte, sztrájk városunkban. Szinte alig ismerünk rá többé a magyar munkásban arra a tipikus fajra, amely ezer évet meghaladó idő előtt Ázsia mezőin legeltette ménesét, csordáját és művelte a kenyeret adó földet egyik kezével, mig a másikkal védelmezte azt szatzféle ellenség dulásaitól.

Az a becsületes munkában megedzett, munkaadója iránt méltányos és háladatos nép egy idő óta lomhán heveri at az Isten által szorgos dologra rendelt áldásos napokat és szivében kicserélve, megmételyezve, őrült módjára támad kenyéradója ellen s gyilkosává válik a saját anyagi boldogulásának. Itt volna már a megfontolás ideje, mert hisz a világ ugyan nem fog felfordulni és a sült galamb is csak mint szálló ige röpköd munkás polgártársaink képzeletében; de ezek helyett eljő a nemezis, amely boszuló kezével inséget szór szét az áldott föld lakóira s virágcsokot suhogtatva idegenné teszi saját szülötte földén, ősapáink csontjai felett a lomha népet. Senki sem pótolhatlan! Ez a mondás is korunkat jellemzi s ezzel számolnia kell mindazoknak, akik az élettel megalkudni nem akarnak.

A leggyökeresebb magyar munkás elem maga-magának ássa a sirját s ennek a szomorú munkának intézői azok a lelketlen agitatorok, akik a jó Isten tudja honnan kerülve, konkolyt hintettek jó véreink szivébe.

Székesfehérvárott immár negyedik hete pihenteti szerszamait munkásaink egy jelentős része. Kőmives-segédeink makacs ragaszkodása követeléseikhez erősen megbénitja e városnak amugy is sinány közforgalmát s bizony-bizony kénytelenek vagyunk az hinni, hogy magyar munkásaink az önös érdeket feltétlenül eléje helyezik a közérdeknek, a haza érdekének, hogy igy annál inkább rászolgáljanak a hazátlanság vádjára. A jogállam tudatába vetett bizalmunk elvész, mert a törvény iránti tiszteletlenség nőttön-nő. A törvényes munkaadókkal szemben munkásaink megtagadják a munkát, de jogositvány, engedély nélkül dolgoztathat mindenki, aki erre a sztrájkvezetőségtől engedélyt kap, csak egy a szükséges, a sztrájkkasszába, illetve a szakegyletbe a keresmény 20%-a befizetendő. Hallatlan terrorizmus, melylyel szemben szivesen látnók a hatóságnak azonnali erélyes fellépését.

A munkaadók a békeakció tárgyában most már az utolsó lépést is megtették. Abból az alkalomból, hogy a székesfehérvári ker. munkásegyesület épitő iparos tagjai is a demokrata alapon szervezett munkásokéhoz hasonló, sőt azzal a lényegben egyező emlékirattal álltak elő, ujra tüzetes tárgyalás alá vették hétfőn délután a munkások kérelmét tartalmazó emlékiratokat, szigoruan szem előtt tartva jogérvényben álló törvényeinket, a helyi és környék munkásviszonyait, a vállalkozásnál és épitkezésnél divó szokásjogot. E körülmények figyelembe vételével az engedményekre vonatkozólag a munkaadók a következő megállapodásra jutottak:

1. A munkaadók a kérelemnek megfelőleg megadják 2 éven aluli segédnek a 32 fillér, 2 évtől 4 évig a 36 fillér, azonfelül a 42 fillér órabért, mint minimális munkadijat, mely összeggel, esetleg ezen felül érdeme szerint dijaztatik a munkás. Rokkant vagy nem teljes munkabiró egyén, ugyszintén az 50 éven felüli munkás érdem és egyezség szerint dijaztatik. Feltétlenül ragaszkodnak ahhoz a joghoz, hogy a munkaadó a segédek vagy bármely szakegylet beleszólása nélkül szabadon választhatják meg munkásaikat.

2. a) Vidéken a kérelmezett munkaidő helyett a mesterek az eddigi 11 órai munkaidő mellett foglalnak állást, a kivánt bértöbblet esetről-esetre a helyi viszonyok s egyéb figyelembe veendő körülmények szerint egyezség utján állapittatik meg. Vidéken a 11 órai munkaidő oly hosszu évek gyakorlatán nyugszik, hogy ennek 1 orával leendő megrövidítése a vidéki vállalkozások elvesztését vonná maga után.

b) A szombaton este 6 órára vidékről való hazaszállitásra vonatkozó kérelem, figyelemmel arra, hogy ez a közlekedési s egyéb viszonyoktól függ, nem teljesithető. A viszonyokhoz mérten azonban a munkások még szombaton este hazaszállittatnak.

c) Az élelemszállitás az a) pont szerint az átalány megállapitásánál nyer elintézést.

3) Husvét, pünkösd, szt. István és karácsony ünnepeket megelőző szombaton a munka helyben d. u. 4 órakor, vidéken d. u. 3 órakor befejezést nyer teljes napibér mellett.

4. a) A munkabér hetenként vasárnap d. e. 9 óráig kitizetendő.

b) Vidéki munkánál a bérfizetés szintén vasárnap d. e. 9 óráig kötelező.

c) A szombati munkaidő helyben 10 órában állapittatik meg.

6. A május elseje dijazás nélkül munkásünnepnek tekintetik.

7. A megállapitott időn tul teljesitett munka dija 25%-al emeltetik.

8. A munkarend védő bizottság, mint felesleges, mellőzendő.

9. Amennyiben az egyezség ez alapon létre jönne, ezen esetben a munkások részéről kötelezőleg kimondassék, hogy két évi határidőn belül a székesfehérvári munkaadokkal szemben bármiféle vitás kérdés vagy az egyezség be nem tartása folytán panasz vagy sérelem merülne fel, sem *sztrájknak*, sem *bojkottnak* s egyáltalán az egyes munkaadok ellen irányuló *összebeszélésnek* helye nincs.

Ez a munkaadók ultimátuma a munkásokhoz. A mai napon, lapunk zártakor ült össze a békéltető bizottság, hogy végre-valahára egyezségre jöjjenek. A magunk részéről örömmel látjuk a mesterek közeledését, bár nagy áldozatot követel tőlük ez a lépés, viszont elvárjuk a segédmunkásoktól is, hogy a józan ész követelte békés kiegyezést a saját részükről akadályozni nem fogják. A mai nap békéltető eljárásától reméljük a legjobbat.

A Horog-utca 12. sz. ház, mely teljesen jó karban a modern követelményeknek épült ház, szabad kézből eladó. A ház jelenlegi bérjövedelme évi 800 korona. Érdeklődők forduljanak DVORSZKY IMRE háztulajdonoshoz.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál,** ugymint **idült bronchitis, szamárhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánltatik.

Emeli az **étvágyat** és a **testsulyt**, eltávolitja a **köhögést** és a **köpetet** és megszünteti az **éjjeli izzadást**. — Kellemes szaga és jó ize miatt a **gyermekek is szeretik**. A gyógyszertárakban üvegenkint **4** koronáert kapható. — **Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva:**

2967 **F. Hoffmann-La Roche & Co.** vegyészeti gyár **Basel** (Svájcz.) 52—48

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

00000089